

George Saunders

Escriptor

‘Deu de desembre’ ha estat un dels llibres de narracions més celebrats del 2013. Publicat per Edicions de 1984 i Alfabia, és una lectura arriscada, a estones divertida, que mostra una societat cruel. George Saunders, però, no condemna els personatges

“La literatura no és un mirall de la vida”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

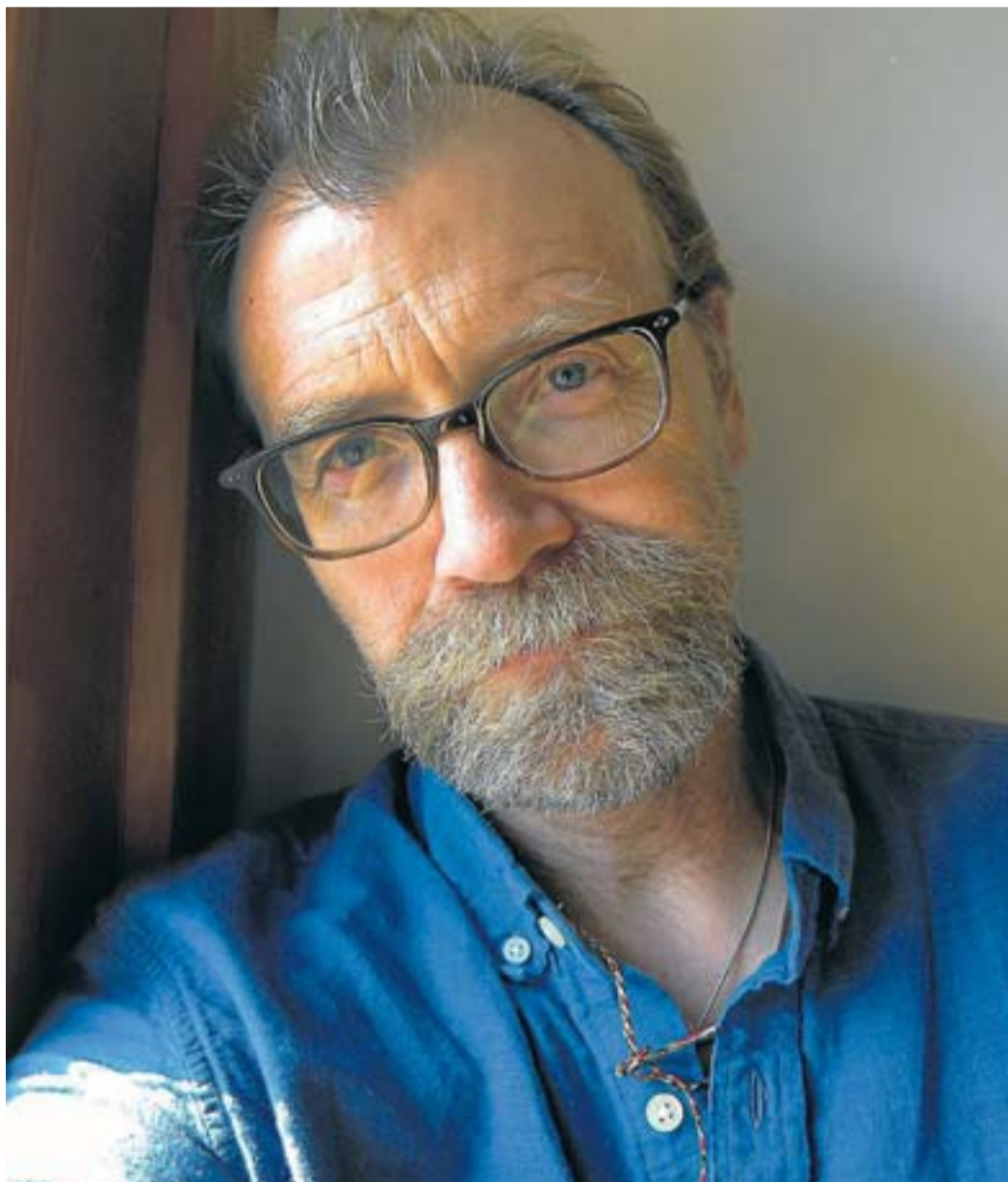
Un home que està obsessionat per millorar l'estatus econòmic de la seva família per poder organitzar una festa especial d'aniversari a la seva filla. Un veterà de guerra que torna a casa i li és impossible adaptar-se. Un nen que evita la violació d'una adolescent llançant una roca decorativa. Un món en què totes les emocions són controlades a través de pastilles. Aquestes són les premisses d'algunes de les narracions de *Deu de desembre*, llibre que ha consagrat la postmodernitat exuberant i a estones compassiva de George Saunders (Amarillo, 1958). A més de trobar l'última novetat editorial del nord-americà, els lectors catalans també poden llegir *Pastoràlia*, llibre de l'any 2000 que acaba de traduir Yannick Garcia per a Edicions de 1984.

Va debutar amb *CivilWarLand in Bad Decline* poc abans de fer 40 anys. En aquells moments, vostè feia informes per a una empresa d'enginyeria. ¿Com va influir la seva prosa?

Els meus primers referents van ser molt romàntics. M'agradaven Hemingway, Thomas Wolfe i Jack Kerouac. M'encantava viatjar a llocs conflictius per trobar-hi situacions dramàtiques que inspiressin la literatura que volia fer. Llavors em vaig casar i vaig tenir fills. El dramatisme va quedar reduït a trobar una feina i mantenir-la. Ja no tenia res exòtic per explicar: ¿això volia dir que ja no podia trobar temes literaris? Al voltant continuava tenint-hi gent, tristesa i ambicions. Vaig començar a ambientar els contes en un món laboral estrany, mig de ciència-ficció. Paral·lelament, els informes que escrivia no tenien res de literari. Hi imperaven els fets, i em peltaven la poètica que buscava en literatura.

L'asèpsia tècnica em sembla un tret distintiu de la seva escriptura. Em servia per accelerar l'acció en algunes narracions, per exemple. L'acumulació de detalls tècnics pot crear un efecte estètic interessant.

¿Creu que la seva prosa s'ha anat fent més complexa, amb els anys? Una de les grans diferències entre

PAULA REDICK (FOTO CEDIDA PER EDICIONES ALFABIA)

els meus primers llibres i *Deu de desembre* és que ara escric amb més confiança. Em sento més còmode en registres col·loquials. Però no és una decisió intencionada: he anat tendint cap aquí. Fa poc vaig rellegir *Pastoràlia*, i hi havia coses que me n'agradaven, però em va sorprendre la meua pròpia incomoditat a l'hora d'abordar temes banals o quotidians. Això ha canviat: ara m'interessa més sacrificar la densitat lingüística per tenir una comunicació més fluida amb el lector.

Les narracions de *Deu de desembre* han estat escrites majoritàriament durant l'última dècada. A *The New Yorker* va dir que havien estat els

“LA GRAN ABSURDITAT DE LA VIDA ÉS PENSAR QUE HO TENIM TOT SOTA CONTROL”

anys més feliços de la seva vida. ¿Ja no li interessa tant el capitalisme despietat que descriu a *Pastoràlia*? Diria que sí. La meua idea del que és despietat s'ha ampliat amb els anys. La vida en si mateixa és dura: encara que estimem algú o que el cuidem amb tot l'afecte del món, tots envel·lirem i morirem. El capitalisme condensa aquesta idea, perquè mai en té prou, no es cansa de castigarnos. A *CivilWarLand* i *Pastoràlia* vaig incidir en els aspectes més despietats del capitalisme als Estats Units. Encara que jo fos un privilegiat –era blanc i tenia estudis–, no ho vaig tenir fàcil. Va arribar un dia en què em vaig plantejar traslladar aquestes impressions a la narrativa.

Ara que em vaig fent gran m'adono que més enllà d'aquesta constricció capitalista hi ha les pròpies lleis de l'Univers.

Les seves preocupacions creixen, però sembla que, almenys narrativament, els personatges troben solucions.

És que el món també és bonic i et recompensa. Però és un lloc difícil. Avui mateix he fet un viatge llarg en cotxe per deixar el gos a la clínica veterinària. L'han d'operar. Quan tornava cap a casa, he atropellat un castor que ha aparegut al mig de la carretera. M'he sentit fatal durant tot el dia i no havia fet res dolent. Ha estat mala sort, i punt. Així i tot, la nostra felicitat és tan fràgil... He passat de l'alleujament de deixar el gos a la clínica a sentir-me trist. La gran absurditat de la vida és pensar que ho tenim tot sota control. Un petit canvi ens traspasa.

A *El diari de les noies Semplica*, imagina una decoració de jardí pertorbadora: joves que pengen a uns centímetres de terra, amb els cervells traspassats per un fil metàl·lic quasi invisible. ¿Com se li va acudir?

Va venir d'un somni. Jo em llevava i mirava per la finestra. Al jardí hi havia unes noies penjades d'un fil. I la imatge, sorprenentment, no em neguitejava. Aquest va ser l'origen. Vaig trigar catorze anys a acabar el relat. Al principi només tenia una imatge, i com que escric sense un pla previ, em va costar molt trobar la història que hi havia al darrere. En general, no hi ha gaires premisses polítiques ni argumentals, quan escric. Un 90% de la meua feina és avançar per camins que em semblin interessants, línia rere línia, centrant-me en el llenguatge i en les possibilitats que m'obre. Hauria de viure 140 anys per poder explorar tot el que m'interessa!

Per això no es pot quedar només en el realisme...

La literatura no és un mirall de la vida. Si ho fos, estaria ple d'esquerdes i la imatge que tornaria seria inestable, com una gota que fa onejar l'aigua d'un llac.

Què me'n diu del sentit de l'humor? ¿Creu que és menys present a *Deu de desembre* que a *Pastoràlia*?

Jo crec que les meves històries encara són força divertides. Però no puc controlar les lectures que se'n fan. Quan em diuen que el Saunders d'ara és més esperançat que el d'abans, tampoc no tinc una resposta clara. Simplement procuro que les vides dels personatges estiguin explicades des del cor, honestament. La vida pot ser molt fosca, però això es pot explicar amb una gran bellesa, com feia Flannery O'Connor. ◆◆